

3.8 Neutržní produkce lesa a návštěvnost lesa

Non – market Forest Products and Forest Visitors

V období 2. 11. – 13. 11. 2013 bylo provedeno šetření v reprezentativním souboru domácností ČR (na základě kvótového výběru) o množství sbíraných lesních plodin ve spolupráci s agenturou StemMark prostřednictvím stálé sítě profesionálních tazatelů. Šetření jsou prováděna v základě obdobnou metodikou s cílem zajistit kompatibilitu zjištěných dat. Celkový počet uskutečněných rozhovorů a vyplňených dotazníků dosáhl 1000, což rovněž odpovídá počtu respondentů v minulých letech. Výsledky za rok 2013 byly zpracovány a doplněny do údajů časových řad v následujících tabulkách.

Ze zjištěných údajů vyplývá, že rok 2013 byl rokem nadprůměrným ve fyzickém objemu sběru lesních plodin připadajících v průměru na domácnost v rámci celého sledovaného období, v němž se u nás dané informace zjišťují – tj. od roku 1994. Na domácnost připadlo 12,79 kg nasbíraných hlavních lesních plodin při průměru 10,83 kg/domácnost za celé sledované období od roku 1994. Výraznému zvýšení došlo zejména u sběru borůvek.

Podle údajů bylo nasbíráno za rok 2013 celkově v rámci ČR 53,07 tis. t lesních plodin, což znamená nadprůměrné množství sběru za sledované období, oproti průměru 39,6 tis. t. Výsledky potvrzují skutečnost, že ve sběru a produkci lesních plodin existují často velmi výrazné meziroční rozdíly, působené řadou faktorů. Celkový nadprůměrný výsledek je dán i zohledněním aktuálního počtu domácností v ČR oproti údaji používanému v minulých letech.

V peněžním vyjádření byl objem sběru v roce 2013 v hodnotě 7 661 mil. Kč nejvyšší hodnotou za sledované období při průměru 3 789 mil. Kč za sledovaná období. V uvedené hodnotě se promítl jak vývoj cenové úrovně, tak aktualizovaný počet domácností i výrazný nárůst sběru borůvek oproti roku 2012. V intenzitě sběru hlavních lesních plodin na jednotku plochy existují značné rozdíly mezi kraji, což je způsobeno intenzitou sběru domácnostmi, ale i počtem obyvatel (domácností) připadajících na jednotku výměry lesní půdy přístupné veřejnosti (tj. zejména bez lesů ve správě Ministerstva obrany). Výrazně nadprůměrné množství lesních plodin na jednotku plochy je sbíráno na území Středočeského kraje (vliv obyvatel Prahy) oproti průměru ČR.

Návštěvnost lesa byla podle údajů v roce 2013 velmi nadprůměrná, tj. 25,7 návštěv lesa na obyvatele, a 109,3 návštěv/ha lesa oproti dlouhodobému průměru 20,6 návštěv/obyvatele a 86,3 návštěv/ha lesa za celé sledované období. Návštěvnost lesa je však výrazně místně diferencována, souvisí nejen s dostupností z velkých sídel, rekreační přitažlivostí a vybaveností, lesnatostí, ale i s výskytem lesních plodin. Návštěvnost lesů ve Středočeském kraji je v průměru výrazně vyšší oproti ostatním krajům, což je ovlivněno návštěvami lesa obyvateli Prahy.

Tabulka 3.8.1

**Množství sběru hlavních lesních plodin návštěvníky lesa v kg/domácnost ČR v období
1994 – 2013**

*Volumes of forest fruits and mushrooms picked by forest visitors in 1994 – 2013
(kg/household)*

Roky <i>Year</i>	Lesní plodiny <i>Forest fruits</i>						
	Houby <i>Mushrooms</i>	Borůvky <i>Blueberries</i>	Maliny <i>Raspberries</i>	Ostružiny <i>Blackberries</i>	Brusinky <i>Cowberries</i>	Bezinky <i>Elderberries</i>	Celkem <i>Total</i>
1994	6,15	2,95	1,11	0,70	0,17	1,03	12,11
1995	7,76	3,90	1,52	0,74	0,34	1,00	15,26
1996	4,79	2,47	0,82	0,46	0,19	0,39	9,12
1997	4,66	2,28	1,04	0,43	0,25	0,57	9,23
1998	4,63	2,69	1,28	0,61	0,16	0,68	10,05
1999	5,28	3,39	0,92	0,61	0,31	0,83	11,34
2000	6,21	2,27	1,06	0,70	0,19	0,46	10,89
2001	6,11	2,32	0,96	0,61	0,19	0,37	10,56
2002	5,55	2,84	0,94	0,56	0,24	0,55	10,68
2003	3,52	1,70	0,68	0,52	0,09	0,37	6,88
2004	4,30	1,91	0,67	0,47	0,57	0,43	8,35
2005	6,12	2,39	0,80	0,41	0,25	0,42	10,39
2006	8,17	2,96	0,92	0,49	0,32	0,41	13,27
2007	9,37	3,15	0,82	0,63	0,23	0,57	14,77
2008	4,78	1,44	0,34	0,19	0,17	0,29	7,21
2009	5,09	2,35	0,32	0,29	0,16	0,41	8,62
2010	7,75	2,94	0,67	0,57	0,08	0,22	12,23
2011	7,13	2,13	0,51	0,55	0,27	0,55	11,14
2012	7,91	1,65	0,82	0,77	0,07	0,53	11,75
2013	7,95	3,24	0,66	0,38	0,11	0,45	12,79
Průměr <i>Average</i>	6,16	2,55	0,84	0,53	0,22	0,53	10,83

Pramen: ČZU

Source: Czech University of Life Sciences Prague

Tabulka 3.8.2

**Celkové množství sběru hlavních lesních plodin návštěvníky lesa v ČR v tis. t v období
1994 – 2013**

Total volumes of forest fruits and mushrooms picked by visitors in 1994 – 2013 (1 000 t)

Roky <i>Year</i>	Lesní plodiny <i>Forest fruits</i>							Celkem <i>Total</i>
	Houby <i>Mushrooms</i>	Borůvky <i>Blueberries</i>	Maliny <i>Raspberries</i>	Ostružiny <i>Blackberries</i>	Brusinky <i>Cowberries</i>	Bezinky <i>Elderberries</i>		
1994	23,6	11,3	4,2	2,7	0,7	3,9	46,4	
1995	29,7	15,0	5,8	2,8	1,3	3,9	58,5	
1996	18,4	9,4	3,1	1,8	0,7	1,5	34,9	
1997	17,8	8,7	4,0	1,7	0,9	2,2	35,3	
1998	17,7	10,3	4,9	2,3	0,6	2,6	38,4	
1999	20,2	13,0	3,5	2,3	1,2	3,2	43,4	
2000	23,8	8,7	4,1	2,7	0,7	1,8	41,8	
2001	23,4	8,9	3,7	2,3	0,7	1,4	40,4	
2002	21,2	10,9	3,6	2,1	0,9	2,1	40,8	
2003	13,5	6,5	2,6	2,0	0,4	1,4	26,4	
2004	13,7	6,1	2,1	1,5	1,8	1,4	26,6	
2005	19,5	7,6	2,6	1,3	0,8	1,3	33,1	
2006	26,0	9,4	2,9	1,5	1,0	1,3	42,1	
2007	29,8	10,0	2,6	2,0	0,7	1,8	46,9	
2008	15,2	4,6	1,1	0,6	0,5	0,9	22,9	
2009	16,2	7,5	1,0	0,9	0,5	1,3	27,4	
2010	24,7	9,4	2,1	1,8	0,3	0,7	39,0	
2011	29,6	8,9	2,1	2,3	1,1	2,3	46,3	
2012	32,8	6,8	3,4	3,2	0,3	2,2	48,8	
2013	33,0	13,4	2,8	1,6	0,4	1,9	53,1	
Průměr <i>Average</i>	22,5	9,3	3,1	2,0	0,8	2,0	39,6	

Pramen: ČZU

Source: Czech University of Life Sciences Prague

Tabulka 3.8.3

**Celkové množství sběru hlavních lesních plodin návštěvníky lesa v ČR v mil. Kč
v běžných cenách v období 1994 – 2013**

Forest fruits and mushrooms picked by visitors in 1994 – 2013 (current prices, CZK million)

Roky <i>Year</i>	Lesní plodiny <i>Forest fruits</i>						
	Houby <i>Mushrooms</i>	Borůvky <i>Blueberries</i>	Maliny <i>Raspberries</i>	Ostružiny <i>Blackberries</i>	Brusinky <i>Cowberries</i>	Bezinky <i>Elderberries</i>	Celkem <i>Total</i>
1994	1 314	881	180	161	22	140	2 698
1995	1 658	1 164	248	169	43	137	3 419
1996	1 082	456	173	129	42	113	1 995
1997	1 510	585	202	96	72	95	2 560
1998	1 578	727	260	138	51	118	2 872
1999	1 880	973	197	144	105	149	3 448
2000	2 087	628	290	218	66	72	3 361
2001	2 298	710	294	176	65	93	3 636
2002	1 922	821	261	162	89	111	3 366
2003	1 399	562	218	170	36	80	2 465
2004	1 420	538	198	138	194	102	2 590
2005	2 048	670	246	125	85	101	3 275
2006	2 677	849	257	130	103	103	4 119
2007	3 415	967	245	185	78	139	5 029
2008	1 968	430	106	63	71	57	2 695
2009	2 056	725	99	91	64	111	3 146
2010	2 950	920	215	187	35	63	4 370
2011	4 313	921	208	234	142	177	5 995
2012	5 241	762	422	382	45	222	7 074
2013	5 388	1 484	329	182	69	209	7 661
Průměr <i>Average</i>	2 410	789	232	164	74	120	3 789

Pramen: ČZU

Source: Czech University of Life Sciences Prague

Tabulka 3.8.4**Návštěvnost lesa přístupného veřejnosti v ČR v období 1994 – 2013***Visits to forests accessible to the public in 1994 – 2013*

Roky <i>Year</i>	Počet návštěv ročně <i>Number of visits</i>	
	na 1 obyvatele <i>per capita</i>	na 1 ha* <i>per 1 ha</i>
1994	25,3	105,7
1995	22,4	93,4
1996	17,3	72,0
1997	23,4	97,4
1998	19,4	80,7
1999	21,6	89,9
2000	22,6	94,1
2001	23,1	96,3
2002	19,6	81,5
2003	19,3	80,4
2004	16,2	68,0
2005	20,4	85,9
2006	18,8	79,3
2007	18,9	79,6
2008	13,5	56,9
2009	16,5	69,6
2010	20,3	85,3
2011	23,1	98,5
2012	24,0	102,0
2013	25,7	109,3
Průměr <i>Average</i>	20,6	86,3

Poznámka: * lesní půda přístupná veřejnosti (zejména bez lesů MO a některých dalších území).

Note: * forest land accessible to the public (mostly excl. military forests and some other areas).

Pramen: ČZU**Source:** Czech University of Life Sciences Prague**Tabulka 3.8.5****Podíly domácností sbírajících lesní plody v roce 2013***Share of households picking forest fruits and mushrooms in 2013*

Lesní plody <i>Forest products</i>	Houby <i>Mushrooms</i>	Borůvky <i>Blueberries</i>	Maliny <i>Raspberries</i>	Ostružiny <i>Blackberries</i>	Brusinky <i>Cowberries</i>	Bezinky <i>Elderberries</i>
% sbírajících domácností <i>% of picking households</i>	76	46	37	32	9	13

Pramen: ČZU**Source:** Czech University of Life Sciences Prague